

get at betale mig, men hvad jeg aarligt faaer, betales mig af et fremmed Institut. Jeg siger, at jeg troer, at mange Mænd forstandigviis ville tænke saaledes, og at de altsaa ville bidrage til at forbedre de Forhold, der nu staae i Forbindelse med Aftægtsforholdet, saameget som muligt. Derfor forekommer det mig, mine Herrer, at Bestræbelsen for at udvikle og grundfæste disse Anstalter og at gjøre dem saa billige, saa let tilgængelige og saa sikke som muligt, er en Bestræbelse, der maa vinde Thingets Sympathi. — Dog, mine Herrer, der er et Hensyn, som for mig er endnu stærkere, og uden hvilket jeg rimeligviis ikke vilde have gjort mig al den Umage, jeg har gjort, for at arbejde paa denne Sags Fremme; det er nemlig Hensynet til den store Sag, som dette Thing allerede har viist saa stor Interesse, en Interesse, som jeg kan sige deles af Fleertallet af tænkende Mænd ogsaa udenfor Folkethinget. Det er Hensynet til vort Fattigvæsen, hvilket det ærede Medlem for Aarhus Amts Iste Valgkreds (Winther) allerede har omtalt. Det er sikkert, at vi have en Fornemmelse af, at der er en Feil ved det nuværende Fattigvæsen. Denne Feil søges af Nogle deri, at der hersker for stor Mildhed hos de vedkommende Fattigbestyrelser, medens Andre søge den andre Steder, men derom ere vi sikkert Alle enige, at den nuværende Fattigforsørgelse i flere Henseender er uheldig; for det Første fordi den volder meget for store Udgifter, for det Andet og hovedsagelig, fordi den virker skadeligt med Hensyn til Moraliteten hos den Deel af Befolkningen, som skal understøttes. Saaledes som Forholdet nu er, betragter en stor Deel af Befolkningen det som en selvfølgelig Sag, at den under visse Omstændigheder maa tye til Hjælp af Communen. Det gaar ikke op for de Vedkommende, hvor usigelig ønskeligt det er, at de ikke behøve at gjøre det, og i hvilken Grad det er af Vigtighed for deres egne Følger som Mennesker, at de kunne undgaae det, eller at de ialfald have gjort Alt, hvad Mennesker formaae for at undgaae det. Nærværende Lovforslag give os derimod Ud sigt til, at der kan skaffes et Middel, hvorved man kan hjælpe de Mænd, som have denne Fornemmelse, og hvorved man kan udbrede en

saadan Stemning blandt den arbejdende Klasse her i Landet, at de virkelig ville gjøre Alt, hvad der staaer i deres Magt for at undgaae Fattigvæsenet, idet de indsee, at enhver Mand har en Forpligtelse til, forsaavidt det paa nogen Maade er ham muligt, at sørge for, at han paa sine gamle Dage, eller hans Efterladte, hvis han skal døe tidligt, ikke komme til at falde det Offentlige til Byrde. Dette Formaal anseer jeg for at være af saa overordentlig stor Betydning for hele Befolkningen i Landet, at, dersom det kunde lykkes ret meget at udbrede Følelsen af en saadan Forpligtelse blandt vor Befolkning, vilde der være gjort et overordentlig vigtigt Skridt til at hæve den op til en bedre Tilstand end den, hvori den nu er, og især bedre, end den vil blive, hvis det nuværende Forhold faaer Lov til at udvikle sig. Her er givet Leilighed til, at en Mand, som tjener 3 til 4 Mk. om Dagen, kan blot ved at lægge et Par Skillinger tilside af disse Penge, skaffe sig en meget anstændig Alderdomsforsørgelse og sine Efterladte en vis ikke ganske ringe Sum, hvis han skal døe. Dette er et, som det forekommer mig, saa overordentlig vigtigt Formaal, at vi ikke noksom kunne bestrebe os for at see det udført paa den hensigtsmæssigste og bedste Maade, men for at det skal kunne naaes, maa naturligviis disse Anstalter her for det Første i endnu høiere Grad end med Hensyn til de bedre stillede Interessenter, være saa billige som muligt; thi det er klart, at naar en Mand tager disse Skillinger fra sine daglige Fornødenheder, bør der virkelig ogsaa sikkes ham det størst mulige Udbytte deraf. Dernæst maa en saadan Anstalt være saa let tilgængelig som muligt; thi man kan ikke forlange, at en Arbeidsmand skal gaae lange Veie for at faae indbetalt nogle faa Mark i Kassen. Anstalten maa altsaa som sagt være let tilgængelig og bruge saa faa Formaliteter som muligt, og endelig maa en saadan Anstalt fremfor Alt være saa sikker, som nogen af den Art kan blive under de hos os givne Forhold. Jeg maa gjøre opmærksom paa, at en Hovedbetingelse for, at de Mænd, der have nogen virkelig Indflydelse paa den arbejdende Befolkning, med god Samvittighed kunne raade den til at anvende sine Skillin-